

NIKARAGUA

1. Informacje podstawowe

Powierzchnia :	130,4 tys. km ²
Populacja:	6,9 mln
Skład etniczny:	Metysi 69%, ludność pochodzenia europejskiego 17%, ludność pochodzenia afrykańskiego 9%, ludność z plemion rdzennych 5%
Podział administracyjny:	15 departamentów i 2 regiony autonomiczne
Religia:	Katolicy 45%, różne denominacje protestanckie 40%, bezwyznaniowcy 1%, agnostycy i ateści 0,5%, inne 13,5%
Stolica:	Managua – ca 1,1 mln mieszkańców
Inne ważniejsze miasta:	León (ca 215 tys. mieszkańców), Masaya (ca 200 tys. mieszkańców), Granada (ca 140 tys. mieszkańców), Chinandega (ca 140 tys. mieszkańców)
Język urzędowy:	Hiszpański.
Waluta:	Cordoba oro (1 US\$ = 36 - 38 NIO)
Główne bogactwa naturalne:	Złoto, srebrny, miedź, wolfram, ołów, cynk, drewno, ryby
Główne gałęzie przemysłu:	Przetwórstwo żywności, przemysł chemiczny, maszynowy, metalowy, tekstylny – odzieżowy, obuwniczy, petrochemiczny, rolny – spożywczy, rolny – spożywczy, drzewny, elektrotechniczny, górnictwo
Główne produkty rolne:	Trzcina cukrowa, mleko, ryż, owoce palmy olejowej, kukurydza, banany, maniok, orzeszki ziemne, fasola, drób
Ustrój polityczny:	Republika prezydencka
Głowa państwa i szef rządu (prezydent):	José Daniel Ortega Saavedra, Rosario María Murillo Zambrana ¹
Minister Rozwoju, Przemysłu i Handlu:	Erwin Vincente Ramírez Colindres
Ambasador Nikaragui w Polsce:	Vacat
Ambasador RP w Nikaragui:	Jolanta Janek (Ambasador RP w Panamie)
Najbliższe wybory parlamentarne:	2026

¹ Reforma konstytucyjna z 2025 r. ustanowiła dwóch koprezydentów.

2. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (2024)

PKB (ceny bieżące) :	19,7 mld US\$
PKB per capita:	2,8 tys. US\$
Wzrost PKB (ceny stałe 2010):	3,6%
Struktura PKB:	Rolnictwo 15%, przemysł 27%, usługi 46%, niesklasyfikowane 12%
Dług publiczny:	39,1% PKB
Inflacja:	4,6%
Bezrobocie:	4,6%
Poziom korupcji:	14 (172 miejsce na liście 180 państw)
Eksport:	7,5 mld US\$
Główni partnerzy w eksporcie:	USA, Meksyk, Kanada, Salwador, Honduras, Kostaryka, Gwatemala
Główne towary w eksporcie:	Złoto, kable, wyroby tekstylno – odzieżowe, kawa, mięso wołowe, wyroby tytoniowe, cukier
Import:	11,5 mld. USD
Główni partnerzy w imporcie::	USA, Chiny, Honduras, Meksyk, Gwatemala, Kostaryka, Sawador
Główne towary w imporcie:	Produkty przemysłu petrochemicznego, artykuły tekstylno – odzieżowe, farmaceutyki, pojazdy samochodowe i motocykle, przewody elektryczne, kukurydza, tworzywa sztuczne
Inwestycje zagraniczne:	1,35 mld US\$
Inwestycje nikaraguańskie za granicą:	Brak danych

3. Ogólna charakterystyka gospodarki Nikaragui

Nikaragua jest największym (ale zarazem najbiedniejszym) państwem środkowoamerykańskim, będącym od lat siedemdziesiątych areną gwałtownych konfliktów wewnętrznych. Nie sprzyjały one rozwojowi gospodarki, tym bardziej że po obaleniu proamerykańskiego prezydenta Anastasio Somozy, Nikaragua z jednej strony została objęta sankcjami USA, a z drugiej strony wprowadziła kurs prosocjalistyczny także w gospodarce (z ograniczeniem wolnego rynku), co nie sprzyjało rozwojowi ekonomicznemu państwa. Na to również nakładają się niekorzystne zjawiska geograficzno – klimatyczne regularnie nawiedzające Nikaraguę – huragany, trzęsienia ziemi i lawiny błotne. Prowadzone przez kolejne demokratyczne rządy reformy były kierowane na rozwój sektora prywatnego i otwarcie gospodarki, jednak z uwagi na znaczną korupcję w administracji publicznej nie przyniosły one spodziewanych rezultatów. Pomimo ponownego objęcia władzy w 2007 przez Daniela Ortegę (dawnego przywódcy rewolucji antykapitalistycznej) obserwuje się obecnie rezygnację z antyamerykańskiej retoryki, wspieranie sektora prywatnego i wdrażanie programów społecznych (eliminacja analfabetyzmu i głodu), ale jednocześnie utrzymywanie bliskich relacji z Wenezuelą. Gwałtowne zamieszki antyrządowe w 2018 r. oraz pandemia COVID – 19 poważnie zdestabilizowały kraj.

Jej gospodarka opiera się na produkcji lekkiej, usługach i rolnictwie. W ostatnich latach Nikaragua korzystała z bezpośrednich inwestycji zagranicznych oraz znacznych przekazów pieniężnych.

Głównym sektorem gospodarki są usługi, które przede wszystkim obejmują turystykę.

Rolnictwo skoncentrowane jest na uprawie trzech produktów - kawa, banany i trzcina cukrowa.

Pozostałe płody rolne mają mniejsze znaczenie. Pomimo bogatych i uprawnych gleb, problemem rolnictwa są niewielkie i mało wydajne gospodarstwa oraz słabe ich nawodnienie. W ostatnich latach obserwuje się rosnącą hodowlę bydła i związaną z tym produkcję mleczną. .

Podobnie jak i w innych państwach środkowoamerykańskich, główną gałęzią przemysłu jest sektor montażowo-wytwórczy nastawiony przede wszystkim na produkcję tekstylną i elektrycznych części samochodowych, często usytuowany w strefach wolnocłowych.

Tak samo jak inne państwa regionu, Nikaragua jest zależna od przekazów walutowych z zagranicy. W 2024 r. wyniosły one 5,2 mld US\$ (tj. ca 27% PKB), głównie od emigrantów w USA, Kostaryce i Hiszpanii.

Kraj ma duży potencjał rozwojowy. Chociaż otwartość handlowa wzrosła, eksport Nikaragui składa się głównie z produktów o niskiej złożoności. Ponadto kraj jest bardzo podatny na wstrząsy zewnętrzne i klęski żywiołowe. Jego potencjał wzrostu jest ograniczony przez niski poziom kapitału ludzkiego, braki infrastrukturalne, niestabilne otoczenie biznesowe i jakość polityki. Kraj ma jednak możliwości zrównoważonego wzrostu poprzez inwestowanie w kapitał ludzki, poprawę dostępu do podstawowych usług, wzmocnienie dostępu do rynków międzynarodowych oraz produkcję i usług o wyższej wartości dodanej.

Perspektywy makroekonomiczne są narażone na ryzyko pogorszenia się w związku z możliwymi klęskami żywiołowymi, a także z uwagi na zmienność cen żywności i ropy naftowej, spowolnienie gospodarcze u kluczowych partnerów handlowych oraz zaostrzenie warunków finansowych. Czynniki te mogą zakłócić handel i przepływy zewnętrzne, prowadząc do inflacji (która obniża siłę nabywczą), wzrostu bezrobocia i ubóstwa, a także do trudności w refinansowaniu długu publicznego.

4. Stan prawno – traktatowy

Nikaragua jest członkiem następujących porozumień i organizacji międzynarodowych: ALBA, BCIE, MCCA/CACM, CELAC, G-77, IADB, IBRD, IDA, IFAD, IFC, ILO, IMF, ITUC, SELA/LAES, ALADI/LAIA (obserwator), MIGA, Petrocaribe, SICA, UNCTAD, UNIDO, WCO, WIPO, WTO.

Jako sygnatariusz Środkowoamerykańskiego Wspólnego Rynku (Mercado Común Centroamericano /Central American Common Market – MCCA/CACM) tworzy unię celną z Gwatemalą, Hondurasem, Salwadorem, Nikaraguą i Panamą, a także jest stroną Strefy Wolnego Handlu CAFTA-DR między państwami Ameryki Środkowej, USA i Dominikaną.

Nikaragua posiada układy o wolnym handlu z Meksykiem, Chinami, Tajwanem, Koreą Płd., Chile, Kubą, Ekwadorem, Kolumbią i Wenezuelą.

Ponadto od 1 stycznia 2021 r. obowiązuje umowa stowarzyszeniowa pomiędzy państwami Ameryki Środkowej (w tym Nikaraguą) a Wielką Brytanią.

Relacje gospodarcze pomiędzy UE i Nikaraguą są regulowane umową stowarzyszeniową między Unią Europejską (UE) a państwami Ameryki Środkowej: Nikaraguą, Kostaryką, Salwadorem, Gwatemalą, Hondurasem i Panamą. Umowa weszła w życie 1 maja 2024 r.

Nikaragua uczestniczy również w Globalnym Systemie Preferencji Handlowych między Krajami Rozwijającymi się (GSTP).

Polska nie ma podpisanych oddzielnych dwustronnych umów gospodarczych z Nikaraguą.

Ze względu na zastrzeżenia dot. przestrzegania prawa, zasad demokracji i praw człowieka w Nikaragui, handel niektórymi towarami z Nikaraguą jest objęty sankcjami unijnymi. Bliższe informacje nt. zakresu tych sankcji można znaleźć pod linkami:

<https://www.sanctionsmap.eu/#/main> bądź <https://www.consilium.europa.eu/pl/policies/sanctions>.

5. Dostęp do rynku

Procedury importowe obowiązujące w Nikaragui są podobne do obowiązujących w innych państwach środkowoamerykańskich. Importer musi być zarejestrowany w rejestrze podatkowym i posiadać numer identyfikacyjny do celów fiskalnych RUC, a także być zarejestrowany we właściwym rejestrze działalności gospodarczej. W przypadku prowadzenia działań z zakresu handlu zagranicznego musi być także zarejestrowany w elektronicznym systemie SIDUNEA (często używany także skrótowiec od nazwy angielskiej – ASYCUDA). Ponadto w przypadku importu towarów o zarejestrowanej marce, musi być ona zarejestrowana w Rejestrze Własności Intelektualnej. Rejestracja taka jest ważna 10 lat i może zostać przedłużona o kolejne 10 lat. W tym rejestrze musi być także zarejestrowana nazwa handlowa danego produktu. Rejestracja jest dokonywana elektronicznie.

Odprawy celne są dokonywane elektronicznie poprzez ww. system. Odprawa może być dokonana przez agenta celnego, jednak jego udział nie jest obowiązkowy. Agent celny (ale także eksporter, importer oraz operator logistyki) może uzyskać - po spełnieniu odpowiednich warunków - status operatora autoryzowanego, jednak nie jest to obowiązkowe. Status pozwala na uproszczenie procedur celnych oraz przewiduje dodatkowe ułatwienia.

Przed złożeniem deklaracji celnej przewoźnik lub jego agent przedkładać elektronicznie władzom celnym manifest. Importer lub jego agent składają deklarację celną wraz z pozostałymi dokumentami handlowymi. Organ celny dokonuje oceny ryzyka w zależności od towaru po wprowadzeniu zgłoszenia celnego importowego do systemu ASYCUDA. W przypadku przyspieszonego zwolnienia towarów system udostępnia trzy kanały. W zależności od zatwierdzonego kanału, przyspieszona odprawa celna towarów może przebiegać w następujący sposób:

kanał zielony: zwolnienie celne bez dalszej kontroli

kanał żółty: kontrola wyłącznie dokumentów

kanał czerwony: towary zostaną poddane kontroli fizycznej.

Dokumentacja celna musi być przechowywana przez 5 lat i być udostępniona na żądanie władz.

Zakazany jest wwóz do Nikaragui artykułów mających negatywny wpływ na zdrowie ludności, środowisko naturalne i bezpieczeństwo publiczne. Należą do m.in. niektóre typy broni i amunicji, farmaceutyki zawierające substancje o charakterze narkotycznym bądź psychotropowym, pojazdy samochodowe starsze niż 7 lat (chyba że są darem dla organizacji charytatywnych bądź związków wyznaniowych lub są zaklasyfikowane jako zabytkowe), używane samochody na potrzeby usług transportowych, samochody dostosowane do ruchu lewostronnego, odpady chemiczne, niektóre substancje chemiczne, substancje szkodzące warstwie ozonowej grupy I i II (ODS) wymienione w załącznikach A i B Protokołu Montrealskiego.

W Nikaragui działa także 8 stref wolnocłowych. Działalność w nich pozwala na zwolnienia podatkowe i celne. Działalność w takiej strefie może być prowadzona wyłącznie na podstawie zezwolenia wydanego przez właściwy organ rządowy. Jest ono udzielane wyłącznie firmom zajmującym się produkcją i/lub eksportem dóbr i usług.

6. Prawo regulujące działalność inwestorów zagranicznych

W lutym 2025 r. została wprowadzona nowa Ustawa o Inwestycjach Zagranicznych nr 1240. Przewiduje ona obowiązek rejestracji inwestycji zagranicznych w Dyrekcji Inwestycji Rozwoju, Przemysłu i Handlu (MIFIC), uzyskując Jednolity Certyfikat Rejestracji Inwestycji Zagranicznych (RUIE). Dokument ten jest wymagany do sformalizowania inwestycji i uzyskania korzyści wynikających z prowadzonej działalności gospodarczej. Inwestycje zagraniczne, które już działają w kraju, będą miały 120 dni od wejścia w życie ustawy na dokończenie rejestracji. Została utworzona Narodowa Komisja ds. Inwestycji Zagranicznych (CNIE), w skład której wchodzi: doradca prezydenta ds. inwestycji, handlu i współpracy międzynarodowej, prezes Banku Centralnego, Minister Rozwoju, Przemysłu i Handlu (MIFIC) oraz dyrektor wykonawczy Narodowej Komisji ds. Stref Wolnocłowych. Jest ona organem odpowiedzialnym za stosowanie ww. Ustawy. Sekretariat ds. Promocji Inwestycji i Eksportu (SPIEX) będzie pełnić funkcję sekretariatu technicznego. Inwestycje będą dokonywane na podstawie umów podpisywanych z instytucjami administracji Nikaragui, zgodnie z obowiązującymi przepisami sektorowymi.

Ustawa zapewnia identyczne traktowanie inwestorów zagranicznych i krajowych, swobodny dostęp do kupna i sprzedaży walut obcych oraz ich wymienialność, przekazywanie zysków za granicę, ochronę przed ryzykiem niekomercyjnym na mocy obowiązujących umów międzynarodowych, dostęp do ulg podatkowych i sektorowych, zgodnie z obowiązującymi ramami prawnymi. Jednocześnie potwierdzam obowiązek przestrzegania obowiązujących ram prawnych (w tym środowiskowych, pracowniczych i podatkowych) oraz przewiduje składanie kwartalnych sprawozdań

z realizacji swojego planu inwestycyjnego organom sektorowym oraz szczegółowych danych o wynikach finansowych i operacyjnych Bankowi Centralnemu. Przewiduje także mechanizm rozwiązywania sporów w drodze negocjacji, postępowania sądowego bądź międzynarodowego arbitrażu.

Ustawa nie określa ograniczeń sektorowych dla inwestorów zagranicznych. Wprowadza jedynie określenie inwestycji strategicznych. Są to „Inwestycje zagraniczne zgodne z celami rozwoju kraju i planami rządowymi, mające pozytywny wpływ na tworzenie miejsc pracy, zwiększenie zdolności produkcyjnych i eksportowych, transformację lub wzrost wartości dodanej, transfer technologii, generowanie wiedzy oraz wzrost produktywności i konkurencyjności kraju”. Możliwe jednak jest wprowadzanie ograniczeń w aktach prawnych niższego rzędu (w tym sektorowych).

7. Dwustronna współpraca gospodarcza polsko - nikaraguańska

a. Współpraca handlowa

Wg wstępnych danych GUS, eksport Polski do Nikaragui w 2024 r. wyniósł 3,4 mln US\$, natomiast wg nikaraguańskich danych importowych – 11,4 mln US\$. Import Polski z Nikaragui w 2024 r. wg danych GUS wyniósł 9,5 mln US\$, natomiast wg tamtejszych danych eksportowych 3,9 mln US\$. Różnice w tych liczbach wskazują na poziom handlu pośredniego via kraje trzecie.

Główne towary w eksporcie: farmaceutyki, kosmetyki, przewody elektryczne, sól, odzież używana, tworzywa sztuczne, produkty chemiczne, monety kolekcjonerskie, maszyny i urządzenia.

Główne towary w imporcie: orzeszki ziemne, kawa, artykuły tekstylno – odzieżowe, banany, wyroby tytoniowe (cygara), alkohol (rum), części samochodowe..

b. Współpraca inwestycyjna

Brak jest informacji o polskich inwestycjach w Nikaragui i o nikaraguańskich w Polsce.

8. Perspektywy rozwoju współpracy.

Największe możliwości eksportowe dla polskich firm rysują się w zakresie maszyn i urządzeń, w tym dla przemysłu spożywczego, tytoniowego i tekstylno – odzieżowego, sprzętu i technologii rolniczych, farmaceutyków, kosmetyków, tworzyw sztucznych, nawozów, przetworzonej żywności, farmaceutyków/biotechnologii, kosmetyków, technologii przemysłowej, produktów chemicznych, urządzeń medycznych, green economy (zwłaszcza oczyszczalnie wody, fotowoltaika, urządzenia dla energetyki OZE).

Potencjalne dziedziny współpracy inwestycyjnej to turystyka, energetyka OZE, przetwórstwo żywności, przemysł tekstylno – odzieżowy, strefy wolnocłowe.